21/05/2021

ΟΑΚ: «80 χρόνια – φόρος τιμής στη μνήμη των θυμάτων του πολέμου στην Κρήτη»

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Κρήτης

Διαδικτυακή συζήτηση της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (ΟΑΚ)

Με επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες την Πέμπτη 20 Μαΐου 2021 της διαδικτυακής συζήτησης, με θέμα: «Πριν από 80 χρόνια – φόρος τιμής στη μνήμη των θυμάτων του πολέμου στην Κρήτη», με αφορμή τη συμπλήρωση 80 χρόνων από την ιστορική Μάχη της Κρήτης, που διοργάνωσαν ο Σύνδεσμος Φροντίδας Γερμανικών Κοιμητηρίων Πολέμου, σε συνεργασία με την ΟΑΚ, τη Γερμανική Πρεσβεία στην Αθήνα, το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και την Εβραϊκή Συναγωγή Χανίων «Ετζ Χαγίμ». Πώς μπορούμε να μνημονεύσουμε με κατάλληλο τρόπο την οδυνηρά βίαιη Ιστορία της Γερμανικής Κατοχής στην Κρήτη; Πού διαφέρουν οι οπτικές θέασης μέχρι σήμερα; Τι είδους ιστορική πληροφόρηση και μορφές μνήμης είναι απαραίτητες και ποιοι παράγοντες θα μπορούσαν να μετέχουν μίας διαλογικής μνήμης; Αυτά ήταν ορισμένα από τα ερωτήματα που τέθηκαν στη συζήτηση, στην οποία υπήρξε ταυτόχρονη μετάφραση στην Ελληνική, την Αγγλική και τη Γερμανική γλώσσα προς διευκόλυνση της συμμετοχής του κοινού.

Την εκδήλωση άνοιξε η κα Κατερίνα Καρκαλά – Ζορμπά, Επιστημονική Συνεργάτιδα της ΟΑΚ, κάνοντας λόγο για το έργο της καταλλαγής του Ιδρύματος, με σκοπό τη συναδέλφωση των λαών και την ειρήνη του κόσμου, ενώ αμέσως μετά προβλήθηκε οπτικοακουστικό υλικό που αφορούσε την Ακαδημία και την προσφορά της.

Στη συνέχεια ο Δρ Αλέξανδρος Κ. Παπαδερός, πρώην Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, παρενέβη στη συζήτηση μιλώντας, με θέμα: «Πόλεμος, Κατοχή και Μνήμη. Μία ιστορική εισαγωγή» και αφηγούμενος τις εμπειρίες εκείνης της εποχής, που αφορούσαν την περισυλλογή των οστών των πεσόντων στρατιωτών από τη Γερμανία καθώς και τη συμβολή των μοναχών της παρακείμενης –στην ΟΑΚ– ιστορικής Ιεράς Μονής Γωνιάς, στη φύλαξη των οστών αυτών. Κατά τον Δρα Παπαδερό: «Δεν παραδίδουμε στον ύπνο το χρέος που μάς βαραίνει, δεν παραδίδουμε τα νιάτα στον θάνατο, καθώς είναι μεγάλη ανάγκη τα νιάτα να

μαθαίνουν, για να μην επαναλαμβάνονται τα εγκλήματα των πολέμων».

Ακολούθως, η Α.Ε. ο Δρ Έρνστ Ράιχελ, Γερμανός Πρέσβης στην Αθήνα, απηύθυνε Χαιρετισμό, ευχαριστώντας για τη φιλοξενία την ΟΑΚ και εκφράζοντας παράλληλα τη θλίψη του Γερμανικού λαού για τα εγκλήματα των Ναζί, αλλά και εξαίροντας την ευγένεια του Κρητικού λαού προς τους απογόνους των κατακτητών του. Κατά τον Δρα Ράιχελ γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους και θα πρέπει να συνεχίσουν οι δύο λαοί να έχουν μία σταθερή βάση συνεργασίας, καθώς Ελλάδα και Γερμανία είναι σύμμαχοι τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) όσο και στο ΝΑΤΟ.

Αμέσως μετά, ο κ. Ντιρκ Μπάκεν, Γενικός Γραμματέας Συνδέσμου Φροντίδας Γερμανικών Κοιμητηρίων Πολέμου, αναφέρθηκε στην έκδοση της «Εκθέσεως της Κεντρικής Επιτροπής διαπιστώσεως ωμοτήτων εν Κρήτη» που συνέταξαν οι Νίκος Καζαντζάκης, Ιωάννης Κακριδής και Ιωάννης Καλιτσουνάκης και αφορούσε τις ωμότητες των Ναζί στην Κρήτη κατά την περίοδο του Γερμανικής Κατοχής, ενώ, όπως υπογράμμισε οι εκδηλώσεις μνήμης συνεχίζουν να ενισχύουν τους δεσμούς των δύο λαών, πέρα από εθνικά σύνορα, γεγονός που «οικοδομεί» το μέλλον για την ειρήνη.

Ακολούθως, η Δρ Κορίννα Κουρ – Κορόλεφ, Βερολίνο/Πότσδαμ, Ιστορικός και Έφορος της νέας μόνιμης Έκθεσης του Στρατιωτικού Κοιμητηρίου Μάλεμε / Κέντρο Λάιμπνιτς Σύγχρονων Ιστορικών Ερευνών, ηγήθηκε της συζήτησης που ακολούθησε με την παράλληλη προβολή οπτικοακουστικού υλικού που αφορούσε την Εβραϊκή Συναγωγή Χανίων. Στη συνέχεια, η Δρ Άννα Μαρία Δρουμπούκη, Ιστορικός, Κέντρο Σέλμα Στερν Βερολίνο-Βρανδεμβούργο, μιλώντας με θέμα: «Μία νέα προοπτική στην Ελληνογερμανική Εκπαίδευση», υπογράμμισε πως τέτοιες δράσεις έχουν τη δύναμη να κλείσουν τις πληγές του πολέμου. Κατά τη Δρα Δρουμπούκη, στη Γερμανία επικρατεί ακόμη άγνοια στο μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού για τα εγκλήματα της ναζιστικής δικτατορίας. Μετά την τοποθέτηση της Δρος Δρουμπούκη έγινε η προβολή οπτικοακουστικού υλικού για το Γερμανικό Κοιμητήριο στο Μάλεμε.

Ακολούθως, η Καθηγήτρια Δρ Λορετάνα ντε Λιμπέρο, Ιστορικός, Ανώτατη Στρατιωτική Ακαδημία του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Στρατού Αμβούργο / Πανεπιστήμιο Πότσδαμ και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Φροντίδας Γερμανικών Κοιμητηρίων Πολέμου, έκανε λόγο για τους μύθους που καλλιεργήθηκαν εντέχνως εκ μέρους του λαού της Γερμανίας, ώστε να εξωραΐσει την τραγικότητα του πολέμου «πίνοντας από τη μυθική πηγή της λήθης», όπως είπε χαρακτηριστικά. Παράλληλα, όμως, κατά τη Δρα ντε Λιμπέρο υπάρχει και ένα μεγάλο μέρος του λαού της Γερμανίας που επιθυμεί να «σπάσει» τη σιωπή και να μάθει τι πραγματικά συνέβη εκείνη την περίοδο.

Η κα Βίκη Αρβελάκη, Σκηνοθέτης και Γκαλερίστρια, έκανε λόγο για τις δυσκολίες ανάμεσα στις γενιές (της σύγχρονης και εκείνης που έζησε τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο) που αφορούν τη μεταλαμπάδευση των εμπειριών και των προβληματισμών της μίας στην άλλη. Κατά την κα Αρβελάκη: «Υπάρχουν δύο τρόποι αντιμετώπισης της Ιστορίας: η σιωπή ή ο τρόπος αξιοποίησης του βιώματος αυτών των ανθρώπων που δοκιμάστηκαν για να έλθουν καλύτερες ημέρες και ειρήνη στον κόσμο» και γι’ αυτό «χρειάζεται ευαισθησία και ενσυναίσθηση για την κατανόηση της Ιστορίας και την αποδοχή του άλλου».

Αμέσως μετά, ο κ. Μίχαελ Χάβας, Σκηνοθέτης και Καθηγητής από την Πράγα, αφηγήθηκε τις πρώτες μνήμες του, κατά την παραμονή του στην Κρήτη και πως αυτές οι εμπειρίες τον βοήθησαν να ολοκληρώσει την ταινία που γύρισε για τη Μάχη της Κρήτης, αναφέροντας παράλληλα τις μετατραυματικές εμπειρίες του πολέμου των αυτοχθόνων Μαορί από τη Νέα Ζηλανδία. Κατά τον κ. Χάβας, «η μνήμη διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο, καθώς μεταφέρει το μήνυμα της ειρήνης, ενώ η λήθη είναι η κόρη του ύπνου και θανάτου», υπενθυμίζοντας τον προαναφερθέντα λόγο του Δρος Παπαδερού.

Τέλος, ο κ. Γεράσιμος Μπέκας, Γενικός Γραμματέας του Ελληνογερμανικού Ιδρύματος Νεολαίας, έκανε αναφορά στις διαφορετικές οπτικές που υπάρχουν σχετικά με τη μνήμη και πως αυτή καλλιεργείται από τις δράσεις του Συνδέσμου μέσα από την ανταλλαγή νέων των δύο χωρών, αλλά και τη συνεργασία σε πολλά επίπεδα, ώστε να «σπάσει» η σιωπή. Επακολούθησε δημιουργική συζήτηση ανάμεσα στους ομιλητές, ενώ την εκδήλωση έκλεισε η κα Κατερίνα Καρκαλά – Ζορμπά, Επιστημονική Συνεργάτιδα του Ιδρύματος, η οποία τόνισε τη σπουδαιότητα του διαλόγου για την ειρηνική επίλυση των διαφορών, με την ευχή η επόμενη συνάντηση να πραγματοποιηθεί πρόσωπο προς πρόσωπο μετά το πέρας της πανδημίας.

Ο Επίλογος της συζήτησης είχε άρωμα Κρήτης με το Ριζίτικο κατά τους στίχους

του οποίου: «Γροικάτε είντα παράγγειλε η Κρήτη των παιδιών/ τσι μετρήσετε τα μνήματα των εδικών και ξένων/ σε ούλα να ανάψετε κερί, λιβάνι και καντήλι/ κι αν έρθουν και δικολογιές των ξένων σκοτωμένων/ να τσι φιλοξενήσετε». Η ΟΑΚ θα συνεχίσει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εμβάθυνση της καταλλαγής των λαών του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου για τη μεταλαμπάδευση της Μνήμης στις επόμενες γενεές, ώστε να μην επέλθει η λήθη και η λησμονιά και να επαναλάβουμε τα ίδια λάθη του παρελθόντος.

Ολόκληρη η Ημερίδα βρίσκεται αναρτημένη, για όσους επιθυμούν να την παρακολουθήσουν, στο διαδικτυακό κανάλι του Ιδρύματος στο Youtube και στον σύνδεσμο: https://bit.ly/2J7COjq